

# DŽĚŁOWY PLAN ŽĚŁOWY PLAN

**Rěčneho centruma WITAJ za lěto 2026**

## Zawod

Naše hłowne dźěłowe wobłuki wobsteja kaž dotal. Wobstajne nadawki, kaž su w rozprawje wopisane, wjazaja wjetši dźěl našich personelných a finacielnych resursow:

- wudawanje wučnicow a wučbných materialijow w analognych a digitalnych formach,
- přewod praktikarjow na zakładze aktualnych wědomostnych dopóznačow k wjacerěčnosći, fachowe publikacije a přednoški kaž tež rěčne kursy za dorosćených a certifikowanje rěčnych kmanosćow po europskim referencnym ramiku,
- přihot a přewod mnohich projektow, tež wusahowacych kaž swjedźenskeje swójbneje schadźowanki składnostnje 25lětneho jubileja Rěčneho centruma WITAJ, abo stopnjowanje kvality přełożowanskeho programa sotra.app,
- młodźinske socialne dźěło na šulach a swójbne kubłanje,
- wjedženje internatow w Choćebuzu a w Budyšinje.

Nimo regularnych nadawkow smy sej za lěto 2026 zaměrnje předewzali:

1. Němsko-serbski šulski słownik w analognej formje z Ludowym nakładnistwom Domowina wudać,
2. serbski tekstowy korpus wuwic, kiž wopřija tež serbsku literaturu a kiž ma so pod licencu CC BY 4.0 zjawnosći spřistupnić,
3. "Witaj"-kampanju dale wjesć, kotruž smy loni z našeje hodownej kartu – Witaj jako Moin Łužicy – zahajili a za kotruž lětsa postrow Witaj z regionalnje diferencowanymi comicsami zwjazamy.

Dlěšodobne nadawki su za nas:

1. Kubłanskopolitiske dźěło w Hornjej a Delnjej Łužicy koncentruje so na dalši přewod přesadženja **koncepta 2plus** a na konsekwency z **wuslědkow ewaluacije serbskeje wučby primarneho schodženka w Braniborskej**. W tutym zwisku ma so prawniske postajenje za serbske šule a šule ze serbskim poskitkom w Sakskej hišće nowelěrować. W Sakskej je so druha ewaluacija koncepta 2plus w zamołwitosći SMK přewjedła. RCW je do ewaluacije zapřijaty. Dalši partnerojo SMK su Serbski institut, Lipšćanska uniwersita a Friedricha Schillerowa uniwersita Jena. Zwěšćenje rěčneho stawa w serbšćinje pola wšitkich šulerjow 8. lětnikow na šulach, kiž po koncepcje 2plus wuwučuja, je wobstatk ewaluacije. Tutón dźěl ewaluacije so lětnje wospjetuje a twori zdobom zakład monitoringa efektiwity koncepta 2plus (**output-orientacija**). Na iniciatiwu Serbskeje rady w Braniborskej přewjedže so monitoring serbskich poskitkow na šulach z **input-orientaciju**. Lětnje zwěšća so ličby šulow a šulerjow, planowanych a podatych hodžinow kaž tež daty k personalnej situaciji.
2. Projektaj za **wuwice přełożowanskeho programa** delnjoserbšćina – němčina a hornjoserbšćina – němčina wjedźemy na zakładze přidatneho spěchowanja přez Założbu za serbski lud w leće 2026 dale. Wotpowědnu próstwu smy pola załožby zapodali.
3. Wotpowědnje **Programatice dźělawosće RCW** namołwjamy tež w leće 2026 Sakske statne ministerstwo za kultus, wudać informacisku a argumentacisku brošurku wo wučbje po koncepcje 2plus na zakładnych šulach za serbskich a němskich staršich, po tym zo smy ministerstwu w leće 2020 němski a serbski manuskript za brošurku předpožili.

Ministerstwo je mjez tym zwurazniło, zo chce informacije jenož digitalnje a w jara skrótšenej formje podač, štož pak so dotal stało njeje.

4. **Na kwalice serbskeho kubłanja w pěstowarnjach Delnjeje a Hornjeje Łužicy** ma so dale džětač. Zakład za to – „Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju a posrědkowanju serbsčiny w džěćacych dnjowych přebywanišćach” – předleži za Saksku a Braniborsku, ke katalogej stušacy džětowy zešiwk dotal jenož za Saksku. Za kwalitny management na polu serbskeho kubłanja w kubłanišćach wobstajnje wabimy a kubłarkam a kubłarjam dawamy podpěru w formje rěčnych a pedagogiskich dalekubłanjow.

## 1. Kubłanskopolitiske džěto

**Prawniske postajenja** ke kubłanskim naležnosćam w Braniborskej a Sakskej nowelěruja so pod nawodom knježerstwow. Tuž njemóže so proces ze stron RCW planowač, zaplanujemy pak do swójeho džěta přewod tutoho procesa.

Wuwice standardow k přesadženju koncepta 2plus a jako zakład za monitoring přesadženja koncepta 2plus ležitej w zamołwitosći SMK a LaSuB. K wutworjenju systematiki monitoringa přinošujemy z wuwicom testoweho materiala za zwěšćenje rěčneho stawa šulerstwa, w léče 2026 z nadawkami za niwowowe schodženki B1 a B2.

Za samsne schodženki wot A1 do C1 móžemy zakład za testowu fazu na Delnjoserbskim gymnaziju zaručić. Dotal pak njeje wjednistwo Delnjoserbskeho gymnazija wo to prosyło.

**Z tematiskimi a organizatoriskimi přihotami fachowych dnjow 2plus podpěrujemy wotpowědne statne aktiwity.** Fachowe dny su z naročnym pedagogiskim džětom zwjazane a spěchuja zhromadne džěto z koordinatorkami 2plus, z nawodnicami a nawodami šulow, fachowymi poradžowarkami kaž tež wučerkami a wučerjami na serbskich šulach. 9. fachowy dzeń 2plus wotměje so po dotalnym planowanju 07.11. 2026 w Chrósćicach.

W ramiku přeslěženja **pšechada wót žišownje do zakładneje šule** w Dolnej Łužicy jo se pokazało, až dajo rezerwy pší zgromadnem žěle wobžělonych kubłanskich institucijow, wósebnje což nastupa kontinuitu pósřednjenja serbskeje rěcy. W zajmje kontinuěrujucego rěčnego wuwisa wót pšedšulskeje Witaj-kupki do bilingualneje wucby su nowe kooperaciske formy a materialije trjebne. Na zaklaže dobytych informacijow su se wužětali konkretne, za praksu se gózece dopórcenja za wšykne na procesu pšechada wobžělonne fachowe mócy. Tak su se na pš. wuwijali casowy plan za zgromadne wugótowanje slědneho lěta w žišowni a přědneho lěta w šuli, mustrowe kooperaciske dogronjenje a wobšyrny material za zgromadne projekty. Stej nastatej dwa žěłowej materiala za pšedšulske žiši. Z pomocu toš teju pšewóžowańskeju materialijowu mógu se relewantny słowoskład pšiswójš a pšespytowaš. Na tom natwarjujuce, južo w praksy wuproběrowane, portfolijo za wuknice a wukniki 1. lětnika se w 1. połlěše 2026 pšezěłajo a do šišća dajo. RCW jo iniciěrowaš a pšewóžowaš intensiwěrowanje zgromadnego žěta a wuproběrowanje nowych materialijow w šulskem léše 2024/25 w žišowni a w horše “Vier Jahreszeiten” Strjažow a w zakładnej šuli “Mato Kosyk” Brjazyna. W přědнем kwartalu 2026 se wugódnosiju nowe formy kooperacije zgromadnje ze wšyknymi wobžělonymi. Wužětane materialije a dopórcenja se stajiju wšyknym zajmowanym serbskim kubłanskim institucijam až do kónca 2026 k dispoziciji.

## 2. Prezenca serbskeje řeče w digitalnych medijach

Portal [www.sorbischlernen.de](http://www.sorbischlernen.de) je so w leće 2018 zjawnosći spřístupnił a zwjazca slědowace strony serbskich institucijow za serbsce wuknjacych:

[www.sprachkurs.sorbischlernen.de](http://www.sprachkurs.sorbischlernen.de) (strona w zamołwitosći Załožby za serbski lud)

[www.krokpokroku.sorbischlernen.de](http://www.krokpokroku.sorbischlernen.de)

[www.kšacpokšacu.sorbischlernen.de](http://www.kšacpokšacu.sorbischlernen.de)

[www.sprachzertifikat-sorbisch.de](http://www.sprachzertifikat-sorbisch.de)

[www.materialien.sorbischlernen.de](http://www.materialien.sorbischlernen.de)

[www.dolnoserbski.de](http://www.dolnoserbski.de) (strona w zamołwitosći Serbskeho instituta)

[www.soblex.de](http://www.soblex.de)

[sotra.app](http://sotra.app)

*witaj.taskcards.app*

Jako platforma za wuměnu džětowych materialijow ma so poskitk mjez serbskimi wučerjami/wučerkami dale šěrić a etablěrować. Nimo toho ma so na kubtarjow/kubtarki rozšěrić.

Dalekubłanja poskićujemy po zajimje tež lětsa na wšelakich serbskich kubłanišćach. Tak iniciěrujemy a podpěrujemy wotpowědne digitalne řečne rumy.

*krokpokroku.sorbischlernen.de & kšacpokšacu.sorbischlernen.de*

Hladajo na dotalny muster wužiwanja so pokaza, zo wužiwaja poskitk skerje jednotliwcy. Z přiměrnjej marketingowej strategiju a z dalekubłanjami měli so wučerjo a wučerki bóle narěčeć a prawidlowne nałożowanje w šulskim rumje etablěrować. Móhło tež zmysłapołne być, poskitk jako aplikaciju za mobilne nastroje wudać (iOS/Android), za což pak dyrbjał so koncept ze stron programěrowanja přepruwować a přiměrić.

*materialien.sorbischlernen.de*

Poskitk na internetowej stronje [materialien.sorbischlernen.de](http://materialien.sorbischlernen.de) stajnje rozšěrjamy a aktualizujemy, džeń a bóle tež za kubtarki a kubtarjow (hornjoserbsce a delnjoserbsce). Wučerkam a wučerjam poskićamy 2026 dalše wučbnicy a džětowe zešiwki za wužiwanje na elektroniskich taflach. Na startowej stronje namakaja woni material pod ‘WHITEBOARD – zakładna šula’ a ‘WHITEBOARD – wyša šula’.

*www.sorbische-vornamen.de*

Mjenam maja so woznamy w němčinje přidać, tuchwilu džětamy na přeložku. Nimo toho ma so strona znowa programěrować.

*witaj.de*

Strona so technisce modernizuje (aktualny system je přestarjeny a njehodži so hižo bjez stratow updatować). W tym zwisku přiměrimy designowy a nawigaciski koncept. Pytanska funkcija ma wužiwanje wolóžić.

*sotra.app*

Korpusy maja so dale rozšěrjeć: hornjoserbsko-němski wo něhdže 46 000 sadowych porikow, delnjoserbsko-němski wo něhdže 59 000 sadowych porikow, monolingualny hornjoserbski korpus wo 100 000, monolingualny delnjoserbski korpus wo 20 000 sadow. Tež słowoskład w bilingualnymaj korpusomaj ma so rozšěrjeć wo dalše 20 000 nowe hornjoserbske, 20 000 nowe

delnjoserbske a 20 000 přidatne němske słowa resp. słowne formy, wosebje zestajenki. Z nimi maja so nowe a lěpše modele trenować. Dalši zaměr je zwjazanje sotry z předčitanskej funkciju Serbskeho instituta a Bamborakom.

### 3. Certifikowanje hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow

W Rěčnym centrumje WITAJ wuwuwamy mustrowe předłohi a pruwowanske wobsahi za certifikowanje rěčnych znajomosćow za hornjoserbšćinu a delnjoserbšćinu po zasadach Zhromadneho Europejskeho referencneho ramika za rěče, a to w fachowej wědomostnej kooperaciji ze Serbskim institutom z. t. a Institutom za sorabistiku Lipšćanskeje uniwersity.

Na webstronje [www.sprachzertifikat-sorbisch.de](http://www.sprachzertifikat-sorbisch.de) namaka wužiwar přehlad z najwažnišimi faktami wo natwarje, hódnoćenju a wobdźělnskich wuměnjenjach za pruwowanje hornjoserbskeho abo delnjoserbskeho certifikata kaž tež wotpowědne brošury jako download. Nimo toho móže wužiwar za niwowowe schodženki A1, A2, B1, B2 a C1 mustrowe nadawki online spjelnić a dóstanje hnydom krótki přehlad wo docpětych dypkach. Jeli přeje sej wužiwar wuhódnoćenje swobodnje formulowaneho teksta, wobsteji móžnosć, nam tutón z e-mejlku připóstać a so wosobinsce poradźować dać. Internetowy poskitk služi přihotej na pruwowanje.

Wuwuwanje pruwowanskich nadawkow na niwowje C2 za 2026 hišće předwidžane njeje. K dispoziciji stejace personalne resursy su trěbne za přihoty a přewjedženje pruwowanjow na niwowach A1 do C1, za ewaluowanje dotal wužiwaných pruwowanskich nadawkow a za wuwuwanje dalších pruwowanskich nadawkow na niwowomaj B2 resp. C1. Nimo toho dyrba so w Hornjej Łužicy pruwowanske podłožki na niwowomaj B1 a B2 za zwěšćenja rěčneho stawa serbšćiny šulerjow 8. lětnika na 2plus-šulach wobdźětać a šulerjo so w nalěcu 2026 pruwować (kooperacija ze Serbskim institutom w nadawku SMK).

Za koordinaciju a wotewzaće pruwowanjow je Rěčny centrum WITAJ we wothłosowanju ze swojimaj kooperaciskimaj partneromaj zamołwity. Pruwowanja za rěčny certifikat hornjoserbšćiny přewjedu so 2026 w měrcu, juniju, juliju, awgusće a decembrje resp. wuwzácnje tež na naprašowanje. W Dolnej Łužicy su wót lěta 2024 sem pšespytowanja w nalěšu a nazymje.

### 4. Wuwuwanje rěče a pedagogika/lektorat

Do běžnych nadawkow RCW sluša nadžětanje wučbnicow a wučbných materialijow za šulerjow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. **W lěće 2026 džělamy cyłkownje na 25 titulach (8 delnjoserbskich, 17 hornjoserbskich), kotrež maja we wulkej měrje hač do spočatka noweho šulskeho lěta w LND wuńć.** K tomu ličimy mjez druhim w Hornjej Łužicy za ZŠ nadžětanje dalších džětowych knihow za čitansku křinju. Za WŠ a gymnazij zahaji so džěto na rjedže nowych čitankow. Tohorunja za WŠ wjedžemy džěto na wučbnicowym rjedže za předmjet nabožina dale a kompletujemy z dalšej wučbnicu. Za předmjet biologija na gymnaziju rjad z wučbnicu za 8. lětnik wudospołnimy. W Delnjeje Łužicy džělamy tohorunja na nowym wudospołnjacym materialu za předmjet serbšćina. Za dorosćenych wuwuwamy džětowu knihu za schodženek A1.

Hłowne čezišćo budže dodžětanje Němsko-serbskeho šulskeho słownika. Po nastajenju datoweje banki přez eksternu firmu zahaji so zhotowjenski proces (sadźba, korektura, produkcija).

Druhe titule žadaja sej džěto přez wjacore lěta. Do toho sluša wuwuće dalších čitankow za wyše šule a gymnazij a wuwuće dalších edicijow z BOOKii-funciju.

Lisćinu titulow (hlej tabulka) zestajimy w zhromadnym dojednanju mjez RCW, ABC a LND. Wona

schwali so w schwalenskej komisiji, do kotrejež słušeja nimo toho załožba a fachowi poradźowarjo. Wuwiwanski a produkciski proces rjadujemy eksaktnje w měsacnych posedženjach OPK z LND (OPK - operatiwna planowa kontrola).

1.	Němsko-serbski šulski słownik	0/121/26-1A
2.	Wězo serbsce ! A1, hs.	0/201/26-2B
3.	Hdyž so zela zelenja, Płomjo-edicija, hs.	0/208/26-1A
4.	Čitanska sowa 2, čit. hry za ZŠ, hs.	0/212/26-1A
5.	Se wě, serbski!, žěł. knigły, ds.	0/213/26-1
6.	Cytańske graša, ds.	0/214/26-1W
7.	Lutk 1 – fibla, ds.	1/149/26-3W
8.	Łuskač 1, džěł. zešiwk, hs.	1/155/26-3A
9.	Wuknu sam/a 1, džěł. zešiwk, hs.	1/171/26 2A
10.	Wuknjom sam/a 1, žěł. zešywk, ds.	1/175/26-1B
11.	Wuknjom sam/a 2, žěł. zešywk, ds.	1/176/26-1B
12.	Zwucujom serbski 2, žěł. zešywk, ds	2/72/26-7B
13.	Lutk 2 – žěłowe knigły, 1. žěl, ds.	2/117/26-2W
14.	Čitanska křinja – Powołanja, hs.	2/132/26-1A
15.	Kołowokoto kolesa, džěłarnička, hs.	3/116/26-2A
16.	Geometrija 3, džěł. zešiwk, hs.	3/130/26-3A
17.	Łuskač 3, džěł. zešiwk, hs.	3/133/26-3A
18.	Wuknjemy serbsce 4, džěł. zešiwk, hs.	4/92/26-4B
19.	Serbščina 4, džěł. zešiwk, hs.	4/98/26-3B
20.	Mlóc 4, džěł. zešiwk, hs.	4/103/26-3A
21.	Z Kitom wuknjemy 1, džěłowa kniha, hs.	5/110/26-5B
22.	ZAP 5, džěłowy zešiwk, hs.	5/119/26-2A
23.	Serbska rěc – dobra wěc 1, žěłowe knigły, ds.	7/88/26-2W
24.	Biosfera 8, wučbnica, hs.	8/75/26-1A
25.	Žiwjenje wobohaćić 3, wučbnica, hs.	9/79/26-1A

*Přehlad planowanych titulow za 2026*

4 wudaća	Lutki (za Dolnu Łužycu)
4 wudaća	Lutki (za Hornju Łužicu) inkl. wudaće za kubtarki a kubtarjow
1 wudaće	kamishibai "Pilne, sylne mrowički/Pilne, mócne mrojki"
11 wudaćow	Płomjo
11 wudaćow	Płomje
4 wudaća	Serbska šula

*Přehlad planowanych časopisow za 2026*

## 5. Projektowe džěło

Projektowe džěło wobsahuje tež 2026 tójšto kóždolětnych projektow (hlej rozprawa 2025).

## Projekty 2026:

- Šula w zelenem
- WITAJ-camp
- Serbski familijowy žen
- pódpěra za serbskorěčne familije w Dolnej Łužicy
- projektowe dny w Serbskem muzeju w Chóšebuzu
- cytanske wuběžowanje
- Swjedźenska swójbna schadźowanka w Budyšinje (SLA)
- spěchowanska wučba w zakładnych šulach (Radwor, Budyšin)
- powołanske wiki w Ralbicach
- ferialny kurs za džeći, kotrež zwonka Łužicy wotrostu
- projektowy dzeń Delnjoserbskeho gymnazija w Budyšinje
- čitanske wubědźowanje za 3. lětnik w Budyšinje
- čitanski dyrdomdej po Budyskich wěžach
- projektowe dny ze šulerjemi (na přikład hort SZŠ Budyšin)
- "film a rozmołwa" w internaće SG Budyšin
- comicowa džěłarnička ze Šćěpanom Hanušom w Radworju
- zwjazkowy předčitanski dzeń
- wumětske wuběžowanje za žiśownje
- comicowe wuběžowanje za šule
- serbske grajne dopołdnjo/wótpołdnjo
- Žeń serbskich pedagogow a pedagogow
- balokopański turněr wuknikow serbsčiny 5. a 6. lětnika
- spěchowanska wučba za maminorěčne wukniki DSG
- detektiwna góńtwa za 6. lětnik
- cytańske wuběžowanje za hortowe žiři

## **6. Rěčne kursy**

- kursy serbsčiny za dorosćenych w Budyšinje, Radworju, Slepom, Wojerecach, Pančicach-Kukowje a online
- kursy serbsčiny za pedagogiski personal a přistajenych serbskich institucijow kaž tež wokrjesow Budyšin a Zhorjelc w kooperaciji z LaSuB
- tydženski intensiwny kurs hornjoserbsčiny
- tšidnjowske intensiwny kurse za wótkubłańki w Dł
- rěčnodidaktiske dalejkubłanja za pedagogiski personal w předšulske wobluku
- rěčno-didaktiske dalejkubłanje hortnařkow

## **7. Internat Serbskeho gymnazija Budyšin**

1. nawodne džěła (wobsahi, organizacija)
  2. zhromadne džěło z gymnazijom, serbskimi institucijemi a krajnoradnym zarjadom
  3. slědowanje prawnskich předpisow za džěło w internatach
  4. džěło ze staršimi
  5. mentorstwo za praktikantow
- dohlad a pedagogiski přewod
  - wuhotowanje serbskich swjedženjow a swjedženjow gymnaziastow (serbske

- přinoški, reje, wiće girlandy ... za mejemjetanje, kermušku, póstničku)
- sportowe zarjadowanja, yoga, billardowy kurs
- organizowanje eksternych referentow k aktualnym temam
- paslenje a pječenje (pječenje srokw, debjenje jutrownych jejkow ...)
- podpěra při wuknjenju
- internatne swjedženje ke kóncej a na započatku šulskeho lěta (witanje nowačkow)
- hrajne wječory; filmowe wječory k etiskim temam z rozmołwu pod fachowym nawodom
- tykanje sačka za serbsku drastu
- serbska rejowanska skupina
- wopyt předstajenjow NSLDŽ resp. sobuskutkowanje w serbskich inscenacijach

## 8. Dolnoserbški internat Chóšebuz

1. nawodne džěta (wobsahi, organizacija)
  2. zgromadne žěto z gymnazijom
  3. slědowanje prawnskich předpisow za džěto w internatach
  4. žěto ze staršimi
  5. mentorstwo za praktikantow
- ptaškowa swajźba (pjacomy sroki)
  - fašing - graša, reje a zgromadne warjenje
  - zapustowy pšešeg (góspodowanje pšešega)
  - mólowanje jatšownych jajow
  - wšakorake wulěty, na pšíklad do grožišća Raduš
  - internatne swěženje – kónčny swěžeń (rozzognowanje wuknikow, slědny raz zgromadnje cas pšepóraš, rozzognowańske dary), žeń pšiwitanja (zeznawanje nowych wuknikow a starjejšych, starjejšyńska zgromažina, wokolinu wuzgónjowaš, wjacor z wuknikami, grilowanje)
  - woglěd filmowego festiwala
  - wšake žětowe kružki: kikkoksowanje, blidowy tenis, muzika / wuknikojska band
  - kjarmuša – graša a zgromadne warjenje tradicionelnych a sezonalnych jězow
  - projekt kjarchoba
  - wulět do domowniskego muzeja
  - gódownicka – spiwanje, muzicěrowanje a zgromadne warjenje gódownych jězow
  - wšakorake wjacory (baslenje, serbske referaty a diskusije, serbske filmowe wjacory)

## 9. Młodźinske socialne džěto

### Šulske socialne džěto

Team za šulske socialne džěto přewodźuje šulerki a šulerjow při jich wuwicu k dorosćenemu čłowjekej. Wón podpěra jich při zmištrowanju žiwjenskich nadawkow a wobwliwowanju swójskeje biografije a spěchuje kompetency za rozrisanje swójskich a socialnych problemow a wužadanjow dalewuwića wosobiny. Nazhonjenja swójskich sylnosćow a słabosćow, rozestajenje z nimi a spěchowanje wosobinskih kajkosćow su při tym zasadne. Kritiske myslenje a zaběra z aktualnymi temami tute pozitiwnje wobwliwuja. Dalši nadawk je wuwicé

kedźbliwosće napřećo druhemu/druhim, wobswětej a přirodźe.

#### Serbska wyša šula „Michał Hórnik" **Worklecy**

- wuwіće socialnych kompetencow
- dźěło ze šulerjemi w rjadowniskim cytku za rozrisanje problemow a polěpšenje klimy na šuli
- přihot na powołanske perspektiwy a planowanje wukubłanja

#### Serbska wyša šula „Dr. Marja Grólmusec" **Radwor**

- wuwіće socialnych kompetencow
- přewod a podpěra za šulerjow z wosebitymi wuknjenskimi ćežemi
- rozrisanje problematiskich situacijow zhromadnje z potrjechenymi šulerjemi, staršimi, wučerstwom, młodźinskim hamtom a nošerjemi pomocy při kubłanju (HzE)

#### Serbski šulski a zetkawanski centrum Budyšin - Serbska wyša šula **Budyšin**

- přinoški za polěpšenje šulskeje klimy a podpěra při wuwіću šulerskeho angažementa
- kubłanske poskitki za šulerjow a jich staršich (drogowa přewencija, wobchad z nowymi medijemi atd.)
- přihot na žiwjenski puć wukubłanja/powołanja
- zeznaće/skrućenje rjadowniskeho cytku přez elementy dožiwjenskeje pedagogiki

#### Serbska wyša šula **Ralbicy** (*městno je tuchwilu wakantne, je wupisane*)

- přewod jednotliwych šulerjow, kotřiž wosebitu podpěru trjebaja
- staršiske dźěło
- poskitki jednotliwym šulerskim skupinam za wutworjenje dowěrliweje zhromadnosće

#### Wyša šula „Dr. Marja Grólmusec" **Slepo**

- přewod jednotliwych šulerjow, kotřiž wosebitu podpěru trjebaja
- kubłanske poskitki za šulerjow a jich staršich (drogowa přewencija, wobchad z nowymi medijemi, naprawy přećiwo mobbowanju atd.)
- rozrisanje problematiskich situacijow zhromadnje z potrjechenymi šulerjemi, staršimi, wučerstwom, młodźinskim hamtom a nošerjemi pomocy při kubłanju (HzE)

### **Swójbne kubłanje**

Zakonski zakład: SGB VIII

§ 16 powšitkowne spěchowanje kubłanja w swójbje

Maćerjam, nanam, druhim zamołwitym za kubłanje a młodym ludžom maja so wukony powšitkowneho spěchowanja kubłanja w swójbje poskićeć. Tute wukony maja zamołwitych za kubłanje při wukonjenju swojeje kubłanskeje zamołwitosće podpěrać a k tomu přinošować, zo móža sej swójbje za swoju wotpowědnu kubłansku a swójbnu situaciju trěbne znajomosće a kmanosće wosebje w prašenjach kubłanja, počaha a zmištrowanja konfliktow, strowoty, kubłanja, medijoweje kompetency, domjacnosće kaž tež zjednoćenja swójbje a dźěławosće přiswojić a so w svojich kmanosćach za aktiwne wobdźělenje a participaciju skrućeć. Wone maja tež puće pokazać, kak hodža so konfliktne situacije w swójbje bjez namocy rozrisać.

Konkretne poskitki we wobłuku swójbneho kubłanja su 2026 slědowace:

**Budyšin:** komunikaciske blido jako lochko přistupny socialny poskitk (stajnje pónđzelu 13:00 hodź. hač do 17:00 hodź. na Žitnych wikach w Budyšinje)

zaměry

- participaciju zmóžnić
- individualne kmanosće za jednanje spěchować a iniciatiwy nastorčić
- dostojnosť a awtonomiju jednotliwca připóznac a popušćenju solidaritty w towaršnosći zadźěwac

cilowe skupiny

wšitcy, kotřiž chcedza so rozmołwjeć

naprawy

- rozmołwy wjesć
- na dalše poradźowanske a pomocne poskitki pokazać
- kontakty nawjazać a/abo přewodny proces poskićeć

**Chrósćicy:** swójbny sport

(w nalěcu a w nazymje we wjacezaměrowej hali w Chrósćicach)

zaměry

- na žiwjenskim swěće swójbow nawjazać a kubłanske kompetency staršich spěchować
- přez zhromadne sportowanje swójbnu zhromadnosť skručić
- nazhonjenja do wšědneho dnja integrować
- reziliencu zwyżić a hłubše mjezsobne zrozumjenje w swójbjce zbudźeć

cilowe skupiny

starši ze swojimi dźěćimi w starobje wot 3 hač do 6 lět

naprawy

Přez škitany ramik sportoweje skupiny a zhromadnu serbsku rěč zmóžnitej so spěšny kontakt a interakcija. Po potrebjce poskići so socialne a kubłanske poradźowanje.

- swójbny sport, zwučowanje drobneje motoriki
- skupinske hry, so łójić, bulowe abo skakanske hry, atd.
- powědančka z pohibami
- swobodne wuspytanje wotběhow pohibowanja w sportowej hali

**Pančicy-Kukow:** přewod dźěći, jich staršich a młodostnych na hrajkanišću

(kóždy štwórtk mjez 14:00 hodź. a 19:00 hodź. po potrebjce, wot apryla do septembra)

zaměr

W Pančicach-Kukowje poskićuje so přewod dźěći, jich staršich a młodostnych na hrajkanišću.

Prewentiwny poskitk z fokusom na tolerancu a dostojny mjezsobny wobchad ma serbske rěčne rupy k dispoziciji stajić. Poskitk wotměwa so wjedra dla mjez aprylom a septembrom.

cilowe skupiny

wšitcy, kotřiž maja zajim na zhromadnej interakciji

naprawy

- rozmołwy wjesć
- na dalše poradźowanske a pomocne poskitki pokazać
- kontakty nawjazać a/abo přewodny proces poskićeć

**Klósťerski swjedzeń** w Pančicach-Kukowje – poskitk stacije za sportowanje a hry

**Budyšin:** swójbny sport w kooperaciji z Kamjentnym domom z. t. w sportowej hali Johanna Gottlieba Fichtoweje zakładneje šule, 22.03.2026, 13:00 hodź. - 18:00 hodź.

zaměry

- na žiwjenskim swěće swójbow nawjazać a kubłanske kompetency staršich spěchować
- přez zhromadne sportowanje swójbnu zhromadnosć skrućić
- nazhonjenja do wšědneho dnja integrować
- kontakty w měšćanskim dźělu nawjazać, zo móhło so perspektiwisce zetkawanišćo za wšitke starobne skupiny w Budyskim Nowym měšće w zamołwitosći Kamjentneho domu wutworić

**Wokrjes Budyšin:** widejo "Dary, kiž stajnje při sebi mamy" dale šěrić a wuwijać, hlej:  
<https://www.witaj-sprachzentrum.de/obersorbisch/sb/sozialarbeit/swojbne-kublanje/>

18.02.2026

dr. Beata Brězanowa  
nawodnica RCW